

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานดูแลเด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก
เอกชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลเด็กจากสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตจังหวัดเชียงใหม่
เลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยใช้วิธีการจับฉลาก (Simple Random Sampling) รวมเป็นผู้ดูแล
เด็กที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 40 คน โดยให้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวนคนละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 2 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรม ใช้สอบถามความต้องการด้านช่วงเวลา
เนื้อหาและสถานที่ในการฝึกอบรมก่อนการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม
2. หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กแบ่งออกเป็นชุดย่อย 6 ชุด แต่ละชุดเสนอเนื้อหาที่
แตกต่างกันดังนี้

- พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก
- บทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก
- การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย
- การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์และจิตใจ
- การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านสังคม
- การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญา

องค์ประกอบของชุดฝึกอบรมแต่ละชุด ประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อชุดฝึกอบรม
2. เนื้อหา/สาระสำคัญโดยสังเขป
3. วัตถุประสงค์
4. กิจกรรมการฝึกอบรม
5. วิทยาการการฝึกอบรม
6. สื่ออุปกรณ์การฝึกอบรม
7. การประเมินผล

3. แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (multiple choice) มี 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหาการอบรมแล้วนำมาจัดสร้างเป็นข้อทดสอบ

4. แบบสอบถามความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก เป็นแบบสอบถามผู้ดูแลเด็กภายหลังการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว 1 เดือน มีข้อคำถามเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบชนิดปลายปิด และตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) โดยยึดเกณฑ์น้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ตามแนวของ ลิเคิร์ท (Likert)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมเป็นคำถามชนิดเลือกตอบและแบบปลายเปิด เกี่ยวกับสถานที่ช่วงเวลาและเนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อย่อย

2. หลักสูตรการฝึกอบรม

2.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

หลักสูตรการฝึกอบรม

2.2 ดำเนินการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม

2.3 นำหลักสูตรการฝึกอบรมเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อ

ตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหาและความบกพร่อง แล้วนำหลักสูตรการฝึกอบรมมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำหลักสูตรการฝึกอบรมไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ดูแลเด็กของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน เพื่อศึกษาและบันทึกข้อบกพร่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้เข้ารับการอบรมทำกิจกรรม รวมทั้งความเหมาะสมในเรื่องของเวลา เนื้อหา และสื่อที่ใช้ประกอบการอบรม

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try-out) มาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม

2.6 ดำเนินการฝึกอบรมจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่

3. การสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมระดับปฐมวัย

3.1 ศึกษาเอกสารตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมระดับปฐมวัย

3.2 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 1 ฉบับ มี 40 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเรื่อง การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมระดับปฐมวัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา และหลักการสร้างข้อสอบที่ดี

3.4 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ดูแลเด็กของโรงเรียนวัดสอนเด็กก่อนเกณฑ์ กรมการศาสนา จำนวน 20 คน

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try-out) มาหาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 20 ข้อ แล้วนำข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ หาค่าความยากง่ายทั้งฉบับ ได้ค่าความยากง่ายเท่ากับ .49 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ทั้งฉบับได้เท่ากับ .61 ซึ่งเหมาะสมสำหรับใช้ในการทดสอบในการวิจัย

3.6 นำข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ ที่คัดเลือกไว้ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ Kuder Richardson (K.R. 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.7653

4. แบบสอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กหลังการฝึกอบรม

4.1 ศึกษาเอกสารตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมระดับปฐมวัย เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ดูแลเด็กภายหลังการฝึกอบรมในครั้งนี้

4.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กภายหลังการฝึกอบรมเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องในการใช้ภาษา

4.5 ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กหลังการฝึกอบรมให้เหมาะสมแล้วเตรียมไว้เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้

1. วิเคราะห์ความจำเป็น →

สำรวจความต้องการโดยใช้แบบสอบถามผู้ดูแลเด็ก
(Need Assessment)
2. กำหนดวัตถุประสงค์ →

กำหนดวัตถุประสงค์ตรงตามความต้องการของผู้ดูแลเด็ก
3. คัดเลือกเนื้อหา →

คัดเลือกเนื้อหาตามความต้องการของผู้ดูแลเด็ก
4. จัดเนื้อหา →

จัดเนื้อหาในชุดฝึกอบรม
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ →

กำหนดประสบการณ์การฝึกอบรมบรรจุไว้ในชุดฝึกอบรม
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ →

จัดหาวิทยากรและจัดดำเนินการฝึกอบรม
7. กำหนดวิธีการประเมินและเครื่องมือในการประเมิน →

ทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม
สอบถามความคิดเห็นหลังการฝึก

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานการขอความร่วมมือในการฝึกอบรมไปยังชมรมผู้ประกอบการ สถานรับเลี้ยงเด็กจังหวัดเชียงใหม่
2. ประสานการขอใช้สถานที่ในการฝึกอบรมและวิทยากรในการฝึกอบรม จากชมรมผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กจังหวัดเชียงใหม่
3. ประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมไปยังกลุ่มเป้าหมาย
4. ปฏิบัติการฝึกอบรม เป็นเวลา 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง ณ โรงเรียนอนุบาลสภาพร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 24-25 กรกฎาคม 2542
5. ผู้วิจัยทำการทดสอบผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยตนเอง
6. ผู้วิจัยติดตามผลการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมเป็นเวลา 1 เดือน โดยใช้แบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 24 - 28 สิงหาคม 2542
7. นำข้อมูลจากแบบทดสอบและแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรม นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
7. แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าทดสอบที
3. แบบสอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กหลังการฝึกอบรม นำมาวิเคราะห์ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมระดับปฐมวัย นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าทดสอบที (t-test)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/Pc+ (ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี, 2532)